

II

(Vorbereidende besluiten)

COMMISSIE

Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water

(95/C 131/03)

COM(94) 612 def. — 95/0010(SYN)

(Door de Commissie ingediend op 28 april 1995)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 130 S, lid 1,

Gezien het voorstel van de Commissie,

In samenwerking met het Europees Parlement,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

Overwegende dat Richtlijn 80/778/EEG van de Raad van 15 juli 1986 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 91/692/EEG ⁽²⁾, aan de vooruitgang van wetenschap en technologie dient te worden aangepast; dat de ervaring bij de uitvoering van genoemde richtlijn heeft geleerd dat er voor de Lid-Staten een adequaat, flexibel en doorzichtig wettelijk kader dient te worden gecreëerd om op te treden in gevallen waarin niet aan de normen wordt voldaan; dat de richtlijn bovendien opnieuw moet worden bestudeerd in het licht van het Verdrag betreffende de Europese Unie en in het bijzonder in dat van het subsidiariteitsbeginsel;

Overwegende dat overeenkomstig artikel 3 B, derde alinea, van het Verdrag, volgens hetwelk het optreden van de Gemeenschap niet verder gaat dan hetgeen nodig is om de doelstellingen van dit Verdrag te verwezenlijken, Richtlijn 80/778/EEG van de Raad dient te worden herzien, waarbij de nadruk dient te liggen op de naleving van parameters die van essentieel belang zijn voor kwaliteit en gezondheid, terwijl de Lid-Staten daaraan secundaire parameters kunnen toevoegen wanneer dit hun goedgebeurt;

Overwegende dat overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel wegens de verschillen in de natuurlijke en sociaal-economische kenmerken van de regio's in de Unie de

meeste beslissingen inzake controle, analyse en maatregelen tot herstel van tekortkomingen op lokaal, regionaal of nationaal niveau dienen te worden genomen;

Overwegende dat Gemeenschapsnormen voor essentiële, met de gezondheid verband houdende kwaliteitsparameters voor voor menselijke consumptie bestemd water, nodig zijn om de minimale doelstellingen voor de milieukwaliteit te bepalen die in samenhang met andere communautaire maatregelen moeten worden verwezenlijkt teneinde het duurzame gebruik van voor menselijke consumptie bestemd water te waarborgen;

Overwegende dat het belang voor de volksgezondheid van voor menselijke consumptie bestemd water de vaststelling op Gemeenschapsvlak van de essentiële kwaliteitsnormen voor al het voor dit doel bestemde water vereist;

Overwegende dat deze ook dienen te gelden voor in de levensmiddelenindustrie gebruikt water, tenzij kan worden vastgesteld dat het gebruik van dergelijk water niet van invloed is op de kwaliteit van het eindproduct;

Overwegende dat het noodzakelijk is, natuurlijk mineraalwater en als geneesmiddel gebruikt water van deze richtlijn uit te sluiten, aangezien voor dergelijke soorten water speciale voorschriften zijn vastgesteld;

Overwegende dat maatregelen vereist zijn om aan gespecificeerde waarden te voldoen voor alle rechtstreeks voor de gezondheid relevante parameters en voor andere parameters ingeval zich een achteruitgang in de kwaliteit heeft voorgedaan; dat bovendien dergelijke maatregelen geen afbreuk mogen doen aan de tenuitvoerlegging van Richtlijn 91/414/EEG van de Raad van 15 juli 1991 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen ⁽³⁾, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 94/79/EG van de Commissie ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ PB nr. L 229 van 30. 8. 1980, blz. 11.⁽²⁾ PB nr. L 377 van 31. 12. 1991, blz. 48.⁽³⁾ PB nr. L 230 van 19. 8. 1991, blz. 1.⁽⁴⁾ PB nr. L 354 van 31. 12. 1994, blz. 16.

Overwegende dat het van belang is, potentieel gevaar voor de volksgezondheid als gevolg van verontreinigd water te voorkomen; dat de levering van dergelijk water verboden of het gebruik ervan beperkt dient te worden;

Overwegende dat het noodzakelijk is voor stoffen die in de gehele Gemeenschap belangrijk zijn, afzonderlijke parameterwaarden vast te stellen die zo streng zijn dat de bereiking van het doel van de richtlijn wordt verzekerd;

Overwegende dat de parameterwaarden op de beschikbare wetenschappelijke kennis alsmede op het voorzorgsbeginsel berusten, dat deze waarden zijn gekozen ter verzekering dat voor menselijke consumptie bestemd water veilig een leven lang kan worden gebruikt en derhalve een hoog beschermingsniveau voor de gezondheid bieden;

Overwegende dat de Lid-Staten waarden voor andere parameters moeten vaststellen wanneer dit ter bescherming van de volksgezondheid op hun grondgebied noodzakelijk is;

Overwegende dat de parameterwaarden dienen te worden nageleefd op het punt waar het voor menselijke consumptie bestemde water voor de gebruiker beschikbaar is;

Overwegende dat de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water door de toestand van installaties in woningen en de daarvoor gebruikte materialen kan worden beïnvloed; dat voorts moet worden erkend, dat de Lid-Staten voor de toestand van installaties in woningen en de daarvoor gebruikte materialen niet verantwoordelijk behoeven te zijn;

Overwegende dat de Lid-Staten programma's moeten vaststellen ter controle of het voor menselijke consumptie bestemde water aan de vereisten van de richtlijn voldoet; dat dergelijke controleprogramma's bij de lokale behoeften moeten aansluiten en aan de minimale eisen van de richtlijn inzake controle moeten voldoen;

Overwegende dat de methoden voor de analyse van de kwaliteit van het voor menselijke consumptie bestemde water betrouwbare en vergelijkbare resultaten dienen op te leveren;

Overwegende dat de Lid-Staten in geval van niet-naleving van de normen van de richtlijn een onderzoek naar de oorzaak moeten instellen en adequate maatregelen moeten treffen ter verzekering dat de waterkwaliteit wordt hersteld;

Overwegende dat in geval niet-naleving van een parameter met een indicatorfunctie maatregelen uitsluitend vereist zijn om de bescherming van de volksgezondheid te waarborgen;

Overwegende dat ingeval dergelijke maatregelen voor het herstel van de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water noodzakelijk zijn, overeenkomstig artikel 130 R, lid 2, van het Verdrag voorrang moet worden gegeven aan maatregelen die het probleem bij de bron oplossen;

Overwegende dat de Lid-Staten, onverminderd de bescherming van de volksgezondheid tot instandhouding

van de drinkwatervoorziening, de bevoegdheid moet worden gegeven onder bepaalde omstandigheden te voorzien in afwijkingen van deze richtlijn; dat voorts een passend kader voor dergelijke afwijkingen moet worden vastgesteld, om te verzekeren dat het water aan de normen van de richtlijn voldoet;

Overwegende dat, aangezien ter bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water bepaalde stoffen nodig kunnen zijn, voorschriften voor het gebruik daarvan vereist zijn teneinde eventuele schadelijke gevolgen voor de volksgezondheid van overmatig grote hoeveelheden van deze stoffen of verontreinigingen in deze stoffen te voorkomen;

Overwegende dat het voor de werking van de interne markt noodzakelijk is, dat er voor voor menselijke consumptie bestemd water binnen de Unie vrij verkeer bestaat, tenzij de verkoop daarvan een potentieel gevaar voor de volksgezondheid oplevert;

Overwegende dat de technische vooruitgang een snelle aanpassing van de in de bijlagen II en III vastgelegde technische vereisten noodzakelijk kan maken; dat, teneinde de tenuitvoerlegging van de daartoe noodzakelijke maatregelen te vergemakkelijken, bovendien in een procedure moet worden voorzien volgens welke de Commissie bijgestaan door een uit vertegenwoordigers van de Lid-Staten samengesteld Comité dergelijke aanpassingen kan vaststellen;

Overwegende dat de gebruikers goed en naar behoren dienen te worden ingelicht over de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water, over door de Lid-Staten toegestane afwijkingen en over door de bevoegde autoriteiten genomen herstelmaatregelen; dat bovendien rekening moet worden gehouden met de technische en statistische behoeften van de Commissie, alsmede met het recht van de ingezetenen van de Gemeenschap op voldoende informatie omtrent de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water;

Overwegende dat het onder uitzonderlijke en bijzondere omstandigheden noodzakelijk kan zijn, de Lid-Staten een langere periode toe te staan om aan sommige bepalingen van de richtlijn te voldoen;

Overwegende dat de onderhavige richtlijn de verplichtingen van de Lid-Staten met betrekking tot de in bijlage IV vermelde termijnen voor de omzetting van de richtlijn in nationale wetgeving en voor de toepassing daarvan onverlet laat,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

1. Deze richtlijn heeft betrekking op de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water.
2. De doelstelling van de richtlijn is de volksgezondheid te beschermen tegen negatieve invloeden ten gevolge van de verontreiniging van voor menselijke consumptie bestemd water door ervoor te zorgen dat het gezond is.

Artikel 2

1. In de zin van deze richtlijn wordt onder voor menselijke consumptie bestemd water verstaan:

- a) al het water, hetzij onbehandeld, hetzij na behandeling, gebruikt om te worden gedronken en voor andere huishoudelijke doeleinden, ongeacht de herkomst en ongeacht of het water door de kraan, in flessen of in verpakkingen beschikbaar komt;
- b) al het water dat in een levensmiddelenbedrijf wordt gebruikt voor de vervaardiging, de behandeling, de conservering of het in de handel brengen van voor menselijke consumptie bestemde produkten of stoffen, tenzij de bevoegde nationale autoriteiten hebben vastgesteld dat het gebruik van water niet de kwaliteit van de levensmiddelen als eindprodukt kan aantasten.

2. In de zin van deze richtlijn wordt onder „woning-leidingnet” verstaan alle leidingen en fittingen die de kraan van de gebruiker met het punt van levering verbinden en die volgens de geldende nationale wetgeving niet onder de verantwoordelijkheid van de waterleverancier vallen.

Artikel 3

Deze richtlijn is niet van toepassing op:

- a) natuurlijk mineraalwater dat door de bevoegde nationale autoriteiten overeenkomstig Richtlijn 80/777/EEG van de Raad ⁽¹⁾ als zodanig is erkend;
- b) water dat een geneesmiddel is in de zin van Richtlijn 65/65/EEG van de Raad ⁽²⁾;
- c) water dat uitsluitend bestemd is voor huishoudelijke doeleinden die noch direct noch indirect van invloed zijn op de gezondheid van de gebruiker;
- d) onverminderd artikel 5, lid 1, voor menselijke consumptie bestemd water dat afkomstig is van een afzonderlijke bron waarvan 15 of minder huishoudens gebruik maken, tenzij het water te koop wordt aangeboden.

Artikel 4

1. De Lid-Staten nemen de nodige maatregelen om te bewerkstelligen dat voor menselijke consumptie bestemd water:

- a) in overeenstemming is met de in bijlage I, delen A en B, gespecificeerde minimumvereisten, en

b) geen pathogene micro-organismen en parasieten bevat in hoeveelheden die een potentieel gevaar voor de volksgezondheid opleveren;

2. De Lid-Staten nemen alle overige noodzakelijke maatregelen om te bewerkstelligen dat voor menselijke consumptie bestemd water in overeenstemming is met de in artikel 1 genoemde doelstelling.

Artikel 5

1. De Lid-Staten zorgen ervoor dat de levering van voor menselijke consumptie bestemd water dat een potentieel gevaar oplevert voor de volksgezondheid, wordt verboden dan wel het gebruik ervan wordt beperkt. In dat geval worden de gebruikers onmiddellijk van de situatie op de hoogte gesteld en van de nodige adviezen voorzien.

2. De bevoegde autoriteiten besluiten van geval tot geval welke maatregelen krachtens lid 1 noodzakelijk zijn, tevens rekening houdend met de risico's voor de volksgezondheid als gevolg van een onderbreking van de levering dan wel beperking van het gebruik van voor menselijke consumptie bestemd water.

3. De Lid-Staten kunnen richtsnoeren opstellen ter ondersteuning van de bevoegde autoriteiten bij de vervulling van hun verplichtingen krachtens lid 2.

Artikel 6

1. De Lid-Staten stellen voor de in bijlage I vermelde parameters de waarden vast welke op voor menselijke consumptie bestemd water van toepassing zijn.

2. De overeenkomstig lid 1 vastgestelde waarden zijn niet minder streng dan de in bijlage I vermelde waarden. De waarden voor de parameters in bijlage I, deel C, behoeven uitsluitend te worden vastgesteld voor controle-doeleinden en ter voldoening aan de verplichtingen van artikel 9.

3. De Lid-Staten stellen waarden vast voor aanvullende parameters die niet in bijlage I zijn opgenomen, indien de bescherming van de volksgezondheid op hun grondgebied of een deel daarvan dit vereist.

4. Wanneer een Lid-Staat het nodig acht strengere normen in te voeren dan de in bijlage I, deel B, vastgestelde normen of die welke gelden voor parameters die niet in bijlage I zijn opgenomen maar noodzakelijk zijn voor de bescherming van de volksgezondheid, deelt hij dit volgens de procedures van Richtlijn 83/189/EEG van de Raad ⁽¹⁾ aan de Commissie mee.

5. Onverminderd de procedures van Richtlijn 83/189/EEG, in het bijzonder artikel 9 van deze richtlijn, kunnen de Lid-Staten dergelijke voorgenomen maatregelen pas drie maanden na deze mededeling invoeren mits de Commissie niet een negatief advies uitbrengt.

⁽¹⁾ PB nr. L 229 van 30. 8. 1980, blz. 1.

⁽²⁾ PB nr. 22 van 9. 2. 1965, blz. 369/65.

⁽¹⁾ PB nr. L 109 van 26. 4. 1983, blz. 8.

6. In dit laatste geval leidt de Commissie voor het verstrijken van de in lid 5 genoemde periode de procedure van artikel 15 in, teneinde te bepalen of de voorgenomen maatregelen, eventueel met de nodige wijzigingen, kunnen worden ingevoerd.

Artikel 7

1. Aan de overeenkomstig artikel 6, leden 1, 2 en 3, vastgestelde parameterwaarden moet zijn voldaan op het punt waarop het voor menselijke consumptie bestemd water beschikbaar komt voor de verbruiker, voor gebruik in een levensmiddelen producerend bedrijf dan wel, in het geval van in flessen of verpakkingen verkocht water, op het punt waarop de flessen of verpakkingen worden gevuld.

2. Voor menselijke consumptie bestemd water dat uit een distributienet wordt geleverd, moet aan de parameterwaarden voldoen, wanneer het op ten minste één plaats in het pand van de verbruiker uit de kraan komt.

3. De Lid-Staten worden geacht aan hun verplichtingen krachtens dit artikel, artikel 4 en artikel 9, lid 2, te hebben voldaan, wanneer kan worden vastgesteld dat de niet-naleving van de overeenkomstig artikel 6, leden 1, 2 en 3, vastgestelde parameterwaarden wordt veroorzaakt door het woningleidingnet.

Artikel 8

1. Teneinde na te gaan of het voor de verbruikers beschikbare water aan de vereisten van deze richtlijn voldoet, treffen de Lid-Staten alle nodige maatregelen opdat de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water regelmatig en representatief wordt gecontroleerd. Voorts treffen de Lid-Staten alle nodige maatregelen om te bewerkstelligen dat ingeval desinfectie deel uitmaakt van de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water, de doelmatigheid van de toegepaste desinfectiebehandeling wordt gecontroleerd.

2. Teneinde te voldoen aan de verplichtingen van lid 1 stellen de bevoegde autoriteiten adequate controleprogramma's op voor al het voor menselijke consumptie bestemde water. Deze controleprogramma's dienen te voldoen aan de minimumvereisten van bijlage II.

3. De plaatsen van monsterneming worden bepaald door de bevoegde autoriteiten.

4. Voor de in het onderhavige artikel bedoelde controles kunnen communautaire richtsnoeren worden opgesteld volgens de in artikel 15 vastgelegde procedure.

5. a) De Lid-Staten gebruiken de in bijlage III genoemde referentieanalysemethoden.

b) Alternatieve methoden mogen worden gebruikt, mits kan worden aangetoond dat daarmee gelijkwaardige resultaten kunnen worden verkregen. De Lid-Staten die van een alternatieve methode gebruik maken, verstrekken de Commissie alle rele-

vante inlichtingen met betrekking tot deze methode en de gelijkwaardigheid ervan.

c) Indien er geen referentie-analysemethode is gespecificeerd, mag elke analysemethode worden gebruikt, mits deze aan de vereisten van bijlage III voldoet.

6. De Commissie herzielt regelmatig de in bijlage III vermelde referentieanalysemethoden.

Artikel 9

1. De Lid-Staten zorgen ervoor, dat elk geval waarin niet aan de vereisten van bijlage I wordt voldaan, onmiddellijk wordt onderzocht, teneinde de oorzaak vast te stellen.

2. Wanneer voor menselijke consumptie bestemd water, ondanks de met het oog op naleving van de verplichtingen van artikel 4, lid 1, genomen maatregelen, niet aan de vereisten van bijlage I voldoet, zorgen de Lid-Staten ervoor dat zo spoedig mogelijk de nodige maatregelen tot kwaliteitsherstel worden getroffen.

3. Bij niet-naleving van de parameterwaarden of de specificaties in bijlage I, deel C, zijn maatregelen tot kwaliteitsherstel van het water uitsluitend noodzakelijk indien de bescherming van de volksgezondheid dit vereist.

Artikel 10

1. De Lid-Staten kunnen gedurende een korte periode tot een door hen vast te stellen maximumwaarde van de parameterwaarden in bijlage I, deel B, afwijken, voor zover de afwijking gedurende deze periode geen potentieel gevaar voor de volksgezondheid oplevert en de levering van voor menselijke consumptie bestemd water in het desbetreffende gebied op geen enkele andere redelijke manier kan worden verzekerd.

2. Bij een afwijking overeenkomstig lid 1 worden gespecificeerd:

- a) de reden van de afwijking;
- b) de desbetreffende parameter en de maximaal toelaatbare waarde ingevolge de afwijking;
- c) het geografisch gebied en de grootte van de betrokken bevolkingsgroep alsmede de hoeveelheid geleverd water per dag;
- d) een passend controleschema met, zo nodig, een verhoogde controlefrequentie;
- e) de vereiste duur van de afwijking;
- f) een plan voor de noodzakelijke herstelmaatregelen, met inbegrip van een tijdschema voor het werk en een raming van de kosten;

g) of de afwijking gevolgen heeft voor levensmiddelen producerende bedrijven.

3. Wanneer de bevoegde autoriteiten van oordeel zijn dat de niet-naleving van de parameterwaarde onbeduidend is en dat herstelmaatregelen overeenkomstig artikel 9, lid 2, het probleem binnen maximaal tien dagen kunnen oplossen, zijn de speciale vereisten van lid 2 niet van toepassing.

In dit geval dienen de bevoegde autoriteiten uitsluitend de maximaal toelaatbare parameterwaarde en de tijd waarin het probleem moet worden opgelost, vast te stellen.

4. Lid 3 kan niet langer worden toegepast wanneer dezelfde parameterwaarde voor een bepaalde waterlevering in de voorafgaande twaalf maanden in totaal meer dan 30 dagen niet is nageleefd.

5. De Lid-Staten die van de in dit artikel bedoelde afwijkingen gebruik maken, zorgen ervoor dat de betrokken bevolking onmiddellijk naar behoren van de afwijking en de voorwaarden daarvoor op de hoogte wordt gesteld. Bovendien zorgen de Lid-Staten ervoor dat aan specifieke bevolkingsgroepen waarvoor de afwijking een speciaal risico kan opleveren, zo nodig, advies wordt verstrekt.

Bovenstaande verplichtingen zijn niet van toepassing in de in lid 3 vermelde situatie, tenzij de bevoegde autoriteiten anders beslissen.

6. Met uitzondering van afwijkingen krachtens lid 3 stellen de Lid-Staten de Commissie binnen 15 dagen in kennis van afwijkingen, die betrekking hebben op een waterlevering van meer dan 1 000 m³ per dag, waarbij zij de in lid 2 genoemde gegevens voegen.

7. De bepalingen van dit artikel hebben geen betrekking op voor menselijke consumptie bestemd water dat in flessen of verpakkingen te koop wordt aangeboden.

Artikel 11

De Lid-Staten treffen alle maatregelen die nodig zijn om te bewerkstelligen dat de bij de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water gebruikte stoffen en verontreinigingen van dergelijke stoffen niet in een hogere concentratie in het water achterblijven dan voor het gebruik ervan noodzakelijk is en de in het kader van deze richtlijn voorziene bescherming van de volksgezondheid noch direct noch indirect verminderen.

Artikel 12

De Lid-Staten zorgen ervoor dat de toepassing van de krachtens de bepalingen van deze richtlijn genomen maatregelen niet tot direct of indirect gevolg heeft dat de

huidige kwaliteit van het voor menselijke consumptie bestemd water, voor zover dit van belang is voor de bescherming van de volksgezondheid, achteruitgaat of de verontreiniging van het voor de drinkwaterproductie bestemde water toeneemt.

Artikel 13

1. De Lid-Staten mogen het vrije verkeer van voor menselijke consumptie bestemd water niet verbieden of beperken om redenen die verband houden met de kwaliteit, wanneer de kwaliteit van dit water aan de in bijlage I, delen A en B, gespecificeerde minimale vereisten voldoet.

2. De Lid-Staten mogen het in de handel brengen van levensmiddelen niet verbieden of beperken om redenen die verband houden met de kwaliteit van het water zoals bedoeld in artikel 2, lid 1, onder b), wanneer de kwaliteit van dit water aan de in bijlage I, delen A en B, gespecificeerde minimale vereisten voldoet.

Artikel 14

1. Ten minste om de tien jaar beziet de Commissie bijlage I opnieuw in het licht van de vooruitgang van wetenschap en techniek en dient zij waar nodig volgens de procedure van artikel 189 C van het Verdrag wijzigingsvoorstellen in.

2. De wijzigingen die nodig zijn om de bijlagen II en III aan de vooruitgang van wetenschap en techniek aan te passen, worden volgens de procedure van artikel 15 vastgesteld.

Artikel 15

De Commissie wordt bijgestaan door een comité bestaande uit vertegenwoordigers van de Lid-Staten en voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Commissie.

De vertegenwoordiger van de Commissie legt het comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen. Het comité brengt advies uit over dit ontwerp binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie. Het comité spreekt zich uit met de meerderheid van stemmen die in artikel 148, lid 2 van het Verdrag is voorgeschreven voor de aanneming van de besluiten die de Raad op voorstel van de Commissie dient te nemen. Bij stemming in het comité worden de stemmen van de vertegenwoordigers van de Lid-Staten gewogen overeenkomstig genoemd artikel. De voorzitter neemt niet aan de stemming deel.

De Commissie stelt maatregelen vast die onmiddellijk van toepassing zijn. Indien deze maatregelen echter niet in overeenstemming zijn met het advies dat het comité heeft uitgebracht, worden zij onverwijld door de Commissie ter kennis van de Raad gebracht. In dat geval:

kan de Commissie de toepassing van de maatregelen waartoe zij heeft besloten voor een periode van niet meer dan een maand na deze kennisgeving uitstellen,

kan de Raad binnen de in de voorgaande alinea genoemde termijn met een gekwalificeerde meerderheid van stemmen een andersluidend besluit nemen.

Artikel 16

1. De Lid-Staten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de verbruikers adequate en bijgewerkte informatie over de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water ter beschikking staat.

2. Onverminderd de uitvoering van de bepalingen van Richtlijn 90/313/EEG van de Raad van 7 juni 1990 inzake de vrije toegang tot milieuinformatie⁽¹⁾, publiceren de Lid-Staten een jaarverslag over de kwaliteit van het voor menselijke consumptie bestemde water. Dit verslag heeft betrekking op een kalenderjaar en wordt voor het einde van het volgende kalenderjaar gepubliceerd.

3. De Lid-Staten doen hun verslagen binnen drie maanden na publikatie aan de Commissie toekomen.

4. De indeling en de minimuminformatie van de in lid 3 bedoelde verslagen worden, met name met het oog op de in artikel 3, onder d), artikel 5, artikel 6, lid 3, en artikel 9 bedoelde maatregelen bepaald, en zo nodig volgens de procedure van artikel 15 gewijzigd.

5. De Commissie bestudeert de verslagen van de Lid-Staten en publiceert om de drie jaar een samenvattend verslag inzake de kwaliteit van het voor menselijke consumptie bestemde water. Deze verslagen worden binnen twee jaar na afsluiting van de verslagperiode van telkens drie achtereenvolgende jaren gepubliceerd.

Artikel 17

De Lid-Staten nemen de nodige maatregelen opdat de kwaliteit van het voor menselijke consumptie bestemde water binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn daarmee in overeenstemming wordt gebracht, onverminderd opmerking 3 van bijlage I, deel B.

Artikel 18

1. In uitzonderlijke gevallen mogen de Lid-Staten voor geografisch afgebakende bevolkingsgroepen bij de Commissie een bijzonder verzoek om meer tijd dan vast-

gesteld in deze richtlijn indienen voor naleving van de verschillende parameterwaarden in bijlage I, deel B. Deze bepaling is niet van toepassing op voor menselijke consumptie bestemd water dat in flessen of verpakkingen te koop wordt aangeboden.

2. Dit met redenen omklede verzoek maakt melding van de ondervonden moeilijkheden en moet een actieplan met een passend tijdschema voorstellen dat voor de noodzakelijke verbetering van de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water ten uitvoer dient te worden gelegd, alsmede een controleprogramma en gegevens over de kosten van de uitvoering van het plan. In het verzoek wordt bovendien aangegeven of het gevolgen heeft voor bedrijven uit de levensmiddelenindustrie.

3. De Commissie bestudeert dit verzoek en neemt eventueel de nodige maatregelen volgens de procedure van artikel 15.

Artikel 19

Richtlijn 80/778/EEG wordt vijf jaar na de inwerkingtreding van de onderhavige richtlijn ingetrokken, onverminderd de verplichtingen van de Lid-Staten met betrekking tot termijnen voor de omzetting in nationale wetgeving en voor toepassing zoals vermeld in bijlage IV.

Een verwijzing naar de ingetrokken richtlijn wordt als een verwijzing naar de onderhavige richtlijn opgevat en dient te worden gelezen volgens de transponeringstabel in bijlage V.

Artikel 20

1. De Lid-Staten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om binnen twee jaar, te rekenen vanaf de inwerkingtreding van de onderhavige richtlijn, aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de Lid-Staten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de Lid-Staten.

2. De Lid-Staten delen de Commissie de tekst van alle bepalingen van intern recht mede, die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 21

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Artikel 22

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.

⁽¹⁾ PB nr. L 158 van 23. 6. 1990, blz. 56.

BIJLAGE I

PARAMETERS EN PARAMETERWAARDEN

DEEL A

Microbiologische parameters

Parameter	Parameterwaarde	Eenheid
E. coli	0	aantal/100 ml
Faecale streptokokken	0	aantal/100 ml
Sulfietreducerende clostridia	0	aantal/20 ml

Voor water dat in flessen of verpakkingen te koop wordt aangeboden, geldt het volgende:

Parameter	Parameterwaarde	Eenheid
E. coli	0	aantal/250 ml
Faecale streptokokken	0	aantal/250 ml
Sulfietreducerende clostridia	0	aantal/50 ml
Pseudomonas aeruginosa	0	aantal/250 ml

DEEL B

Chemische parameters

Parameter	Parameterwaarde	Eenheid
Acrylamide	0,25	µg/l
Antimoon	3	µg/l
Arseen	10	µg/l
Benzeen	1	µg/l
Boor	300	µg/l (opmerking 1)
Bromaat	10	µg/l
Broomdichloormethaan	15	µg/l (opmerking 2)
Cadmium	5	µg/l
Chloroform	40	µg/l (opmerking 2)
Chroom	50	µg/l
Koper	2	mg/l (opmerking 1)
Cyanide	50	µg/l
1,2-Dichloorethaan	3	µg/l
Epichloorhydrine	0,5	µg/l
Fluoride	1,5	mg/l
Lood	10	µg/l (opmerking 3)
Kwik	1	µg/l
Nikkel	20	µg/l
Nitraat	50	mg/l (opmerking 4)
Nitriet	0,1	mg/l (opmerking 4)
Pesticiden	0,1	µg/l (opmerking 5)
Polycyclische aromatische koolwaterstoffen	0,2	µg/l; som van de concentraties van de gespecificeerde verbindingen (opmerking 6); de concentratie van benzo(a)pyreen mag niet hoger zijn dan 0,01 µg/l
Seleen	10	µg/l
Tetrachlooretheen	40	µg/l
Trichlooretheen	70	µg/l
Vinylchloride	0,5	µg/l

- Opmerking 1:* De waarde en de indeling van deze parameters kunnen in het licht van nieuwe wetenschappelijke gegevens die naar verwachting binnenkort beschikbaar zullen komen, worden gewijzigd.
- Opmerking 2:* De waarden voor deze parameters zijn een uur na afronding van de behandeling van toepassing. De plaats van monsterneming voor deze parameters is het punt waarop het water de behandelingsinstallatie verlaat. Indien noodzakelijk kan de parameterwaarde voor broomdichloormethaan worden verhoogd tot 25 µg/l op voorwaarde dat de parameterwaarde voor chloroform wordt verlaagd tot 30 µg/l.
- Opmerking 3:* Aan deze waarde, die geldt voor een aan de kraan genomen representatief watermonster, moet uiterlijk 15 kalenderjaren na het van kracht worden van deze richtlijn worden voldaan. Bij het uitvoeren van de maatregelen om deze waarde te bereiken, dienen de Lid-Staten prioriteit te geven aan gebieden waar de loodconcentratie in voor menselijke consumptie bestemd water hoog is.
De Lid-Staten zorgen ervoor dat alle passende maatregelen worden genomen om de concentratie van lood in voor menselijke consumptie bestemd water zoveel mogelijk te verlagen gedurende de periode die noodzakelijk is om naleving van de parameterwaarde te bereiken. De parameterwaarde voor lood vanaf vijf jaar na het van kracht worden van deze richtlijn tot 15 jaar na het van kracht worden bedraagt 25 µg/l.
- Opmerking 4:* Bij chlooraminering kunnen deze parameterwaarden worden vervangen door 0,5 voor nitriet plus de voorwaarde dat $[\text{nitraat}]/50 + [\text{nitriet}]/3 \leq 1$, waarbij de rechte haken de concentratie in mg/l uitdrukken.
- Opmerking 5:*
- Onder pesticiden worden verstaan:
 - organische insecticiden;
 - organische herbiciden;
 - organische fungiciden;
 - organische nematociden;
 - organische acariciden;
 - organische algiciden;
 - soortgelijke producten (groeiregulators).
 - De parameterwaarde geldt voor elk afzonderlijk pesticide.
 - Alleen die pesticiden die naar alle waarschijnlijkheid in het water kunnen voorkomen, dienen te worden gecontroleerd.
 - De Commissie onderzoekt, na een evaluatie van de beschikbare wetenschappelijke informatie, of er voor een bepaalde stof een afzonderlijke waarde kan worden vastgesteld.
- Opmerking 6:* De gespecificeerde verbindingen zijn:
- benzo(a)pyreen
 - fluorantheen
 - benzo(b)fluorantheen
 - benzo(k)fluorantheen
 - benzo(ghi)peryleen
 - indeno(1,2,3-cd)pyreen.
-

DEEL C

Indicatorparameters

Parameter	Parameterwaarde	Eenheid
Aluminium	200	µg/l
Ammonium	0,5	mg/l
Kleur	Aanvaardbaar voor de verbruikers en geen abnormale verandering	
Geleidingsvermogen voor elektriciteit	2 500	µS cm ⁻¹ bij 20 °C
Opgeloste zuurstof	≥ 50	% verzadiging
Waterstofionenconcentratie	≥ 6,5 en ≤ 9,5	pH-eenheden
Ijzer	200	µg/l
Mangaan	50	µg/l
Geur	Aanvaardbaar voor de verbruikers en geen abnormale verandering	
Oxideerbaarheid (opmerking 1)	5	mg O ₂ /l
Sulfaat	250	mg/l
Smaak	Aanvaardbaar voor de verbruikers en geen abnormale verandering	
Totaal aantal bacteriën	Geen abnormale verandering	
Totaal aantal colibacteriën	0	aantal/100 ml (opmerking 2)
Organisch koolstof totaal (TOC) (opmerking 3)	4 en geen abnormale verandering	mg C/l
Troebelingsgraad	Aanvaardbaar voor de verbruikers en geen abnormale verandering	

Opmerking 1: Deze parameter hoeft niet te worden gemeten indien de TOC-parameter wordt geanalyseerd.

Opmerking 2: De eenheid voor water dat in flessen of verpakkingen te koop wordt aangeboden is aantal/250 ml.

Opmerking 3: Deze parameter hoeft niet te worden gemeten bij een waterlevering van minder dan 10 000 m³ per dag.

*BIJLAGE II***CONTROLE****TABEL A****Te analyseren parameters****1. Bewaking**Aluminium ⁽¹⁾

Ammonium

Kleur ⁽²⁾

Geleidingsvermogen voor elektriciteit

E. coli

Waterstofionenconcentratie

IJzer ⁽¹⁾Nitraat ⁽³⁾Nitriet ⁽³⁾Geur ⁽²⁾Pseudomonas aeruginosa ⁽⁴⁾Smaak ⁽²⁾

Troebelingsgraad

2. Audit

Alle andere parameters in bijlage I dienen te worden gemeten, tenzij door de bevoegde autoriteiten kan worden vastgesteld dat gedurende een door hen te bepalen periode een parameter naar alle waarschijnlijkheid niet in bepaald water voorkomt in concentraties die kunnen leiden tot het risico dat de desbetreffende parameterwaarde niet wordt nageleefd.

⁽¹⁾ Indien als vlokmiddel gebruikt.

⁽²⁾ Kwalitatief onderzoek.

⁽³⁾ Bij chlooraminering als desinfectie. Voor alle andere gevallen staan de parameters in de audit-lijst.

⁽⁴⁾ Uitsluitend water dat in flessen of verpakkingen te koop wordt aangeboden.

TABEL B

1. Minimumfrequentie van monsterneming en analyse (opmerking 1)

(Behalve voor water dat in flessen of verpakkingen te koop wordt aangeboden)

Dagelijks binnen een leveringsgebied gedistribueerde of geproduceerde hoeveelheid water (opmerking 2) m ³	Bewaking aantal monsternemingen per jaar	Audit aantal monsternemingen per jaar
≤ 100	(opmerking 3)	(opmerking 3)
> 100 ≤ 1 000	1	(opmerking 3)
> 1 000 ≤ 2 000	3	1
> 2 000 ≤ 10 000	12	1
> 10 000 ≤ 20 000	60	1
> 20 000 ≤ 30 000	120	2
> 30 000 ≤ 60 000	180	3
> 60 000 ≤ 100 000	365	6
> 100 000 ≤ 200 000	730	10
> 200 000 ≤ 300 000 (opmerking 4)	1 460	20

2. Minimumfrequentie van monsterneming en analyse voor water dat in flessen of verpakkingen te koop wordt aangeboden (voorlopig)

Dagelijks voor verkoop in flessen of verpakkingen geproduceerde hoeveelheid water (*) (Opmerking 1) m ³	Bewaking aantal monsternemingen per jaar	Audit aantal monsternemingen per jaar
≤ 1	(opmerking 6)	(opmerking 6)
> 1 ≤ 10	1	1
> 10 ≤ 20	3	1
> 20 ≤ 100	12	1
> 100 ≤ 200	60	1
> 200 ≤ 300	120	2
> 300 ≤ 600	180	3
> 600 ≤ 1 000	365	6
> 1 000 ≤ 2 000	730	10
> 2 000 ≤ 3 000 (opmerking 5)	1 460	20

(*) De hoeveelheden zijn gemiddelden berekend over een kalenderjaar.

-
- Opmerking 1:* De verhouding tussen monsternemingen aan de kraan van de gebruiker en binnen het leveringsgebied is afhankelijk van de omvang van het gebied. Bij een waterlevering van 20 000 m³ per dag kan ongeveer 50 % van de monsters worden genomen binnen het behandelings- en distributiesysteem.
- Opmerking 2:* Een leveringsgebied is een geografisch afgebakend gebied waarbinnen het voor menselijke consumptie bestemde water afkomstig is uit een of enkele bronnen en waarbinnen het water kan worden geacht van vrijwel uniforme kwaliteit te zijn.
- Opmerking 3:* De frequentie wordt bepaald door de Lid-Staat in kwestie, maar water dat bestemd is voor gebruik in de levensmiddelenindustrie dient ten minste eenmaal per jaar te worden gecontroleerd.
- Opmerking 4:* In gevallen waarin de dagelijkse hoeveelheid gedistribueerd water groter is dan 300 000 m³, wordt het minimumaantal monsternemingen berekend in evenredigheid met het aantal dat geldt voor een dagelijkse hoeveelheid gedistribueerd water van meer dan 100 000 m³.
- Opmerking 5:* In gevallen waarin de dagelijkse hoeveelheid geproduceerd water voor verkoop in flessen of verpakkingen groter is dan 3 000 m³, wordt het minimumaantal monsternemingen berekend in evenredigheid met het aantal dat geldt voor een dagelijkse hoeveelheid geproduceerd water van meer dan 1 000 m³.
- Opmerking 6:* De frequentie wordt bepaald door de Lid-Staat in kwestie.
-

BIJLAGE III

REFERENTIE-ANALYSEMETHODEN

1. Parameters waarvoor geen referentie-analysemethode is gespecificeerd

Kleur

Geur

Smaak

Troebelingsgraad

2. Parameters waarvoor prestatiekenmerken zijn gespecificeerd

- 2.1. Voor onderstaande parameters geldt dat door middel van de toegepaste analysemethode met de aangegeven nauwkeurigheid, precisie en detectielimiet concentraties moeten kunnen worden gemeten die gelijk zijn aan de parameterwaarde.

Parameter	Nauwkeurigheid in % van de parameterwaarde (opmerking 1)	Precisie in % van de parameterwaarde (opmerking 2)	Detectielimiet in % van de parameterwaarde (opmerking 3)	Opmerkingen
Acrylamide				Controleren via produktspecificatie
Aluminium	10	10	10	
Ammonium	10	10	10	
Antimoon	10	10	10	
Arseen	10	10	10	
Benzeen	25	25	10	
Boor	10	10	10	
Bromaat	25	25	25	
Broomdichloormethaan	25	25	10	
Cadmium	10	10	10	
Chloroform	25	25	10	
Chroom	10	10	10	
Geleidingsvermogen voor elektriciteit	10	10	10	
Koper	10	10	10	
Cyanide (opmerking 4)	10	10	10	
1,2-Dichloorethaan	25	25	10	
Opgeloste zuurstof	10	10	10	

Parameter	Nauwkeurigheid in % van de parameterwaarde (opmerking 1)	Precisie in % van de parameterwaarde (opmerking 2)	Detectielimiet in % van de parameterwaarde (opmerking 3)	Opmerkingen
Epichloorhydrine				Controleren via productspecificatie
Fluoride	10	10	10	
Ijzer	10	10	10	
Lood	10	10	10	
Mangaan	10	10	10	
Kwik	10	10	10	
Nikkel	10	10	10	
Nitraat	10	10	10	
Nitriet	10	10	10	
Oxideerbaarheid (opmerking 5)	25	25	10	
Pesticiden (opmerking 6)	25	25	25	
Polycyclische aromatische koolwaterstoffen (opmerking 7)	25	25	25	
Seleen	10	10	10	
Sulfaat	10	10	10	
Tetrachlooretheen	25	25	10	
Organisch koolstof totaal	10	10	10	
Trichlooretheen	25	25	10	
Vinylchloride				Controleren via productspecificatie

- 2.2. Voor de waterstofionenconcentratie geldt dat door middel van de toegepaste analysemethode met een nauwkeurigheid van 0,2 pH-eenheid en een precisie van 0,2 pH-eenheid concentraties moeten kunnen worden gemeten die gelijk zijn aan de parameterwaarde.

Opmerking 1: Deze term wordt gedefinieerd als in ISO-norm ***.

Opmerking 2: Deze term wordt gedefinieerd als in ISO-norm ***.

Opmerking 3: Deze term wordt gedefinieerd als in ISO-norm ***.

Opmerking 4: Met behulp van de methode moet het totaal aan cyanide in elke vorm worden bepaald.

Opmerking 5: De oxidatie dient gedurende tien minuten te worden uitgevoerd met behulp van permanganaat bij 100 °C in een zuur milieu.

Opmerking 6: De prestatiekenmerken gelden voor de afzonderlijke pesticiden.

Opmerking 7: De stoffen worden gespecificeerd in bijlage I.

3. Voor de onderstaande parameters zijn analysemethoden gespecificeerd:

Totaal aantal colibacteriën

Membraanfiltratie gevolgd door incubatie op membraan-laurylsulfaatbouillon (opmerking 1) gedurende vier uur bij 30 °C gevolgd door 14 uur bij 37 °C. Tel alle gele kolonies, ongeacht de omvang.

E. coli

Membraanfiltratie gevolgd door incubatie op membraan-laurylsulfaatbouillon (opmerking 1) gedurende vier uur bij 30 °C gevolgd door 14 uur bij 44 °C. Tel alle gele kolonies, ongeacht de omvang.

Faecale streptokokken

Membraanfiltratie gevolgd door incubatie op membraan-enterokokkenagar (opmerking 2) gedurende 48 uur bij 37 °C. Tel alle gladde en convexe roze, rode of kastanjebruine kolonies.

Sulfietreducerende clostridia

Houd het monster voor de membraanfiltratie gedurende tien minuten op 75 °C. Incubeer op tryptose-sulfiet-cycloserineagar bij 37 °C (opmerking 3) in een anaeroob milieu. Tel alle zwarte kolonies na 24 en na 48 uur incubatie.

Pseudomonas aeruginosa

Membraanfiltratie gevolgd door incubatie in een gesloten omgeving bij 37 °C op gemodificeerde Kings A bouillon (opmerking 4) gedurende 48 uur. Tel alle kolonies die groen, blauw of roodbruin pigment bevatten alsmede de fluorescerende kolonies.

Totaal aantal bacteriën

Incubatie in een gistextractagar (opmerking 5) gedurende 72 uur bij 22 °C en gedurende 24 uur bij 37 °C. Tel alle kolonies.

Opmerking 1: De samenstelling van membraan-laurylsulfaatbouillon is als volgt:

Pepton	40 g
Gistextract	6 g
Lactose	30 g
Fenolroodoplossing (*)	50 ml
Natriumlaurylsulfaat	1 g
Gedistilleerd water	tot 1 liter

(*) Waterige oplossing met een concentratie van 4 g/l.

Opmerking 2: De samenstelling van membraan-enterokokkenagar is:

Tryptose	20 g
Gistextract	5 g
Glucose	2 g
Dikaliumwaterstoffsfaat	4 g
Natriumazide	400 mg
Agar	12 g
2,3,5-trifenylnitrazoliumchloride-oplossing (*)	10 ml
Gedistilleerd water	tot 1 liter

(*) De oplossing bevat 10 g 2,3,5-trifenylnitrazoliumchloride per liter.

Opmerking 3: De samenstelling van tryptose-sulfiet-cycloserine-agar is:

Tryptose	15 g
Sojapepton	5 g
Gistextract	5 g

Dinatriumdisulfiet	1 g
IJzer(III)ammoniumcitraat	1 g
Agar	12 g
Gedistilleerd water	tot 1 liter

Direct voor gebruik dient deze agar te worden gemengd met een oplossing van 10 g D-cycloserine/l in een verhouding van 4 ml oplossing op 100 ml agar.

Opmerking 4: De samenstelling van gemodificeerde Kings A bouillon is:

Pepton	20 g
Ethanol	25 ml
Kaliumsulfaat, watervrij	10 g
Magnesiumchloride, watervrij	1,4 g
Cetyltrimethylammoniumbromide	0,5 g
Gedistilleerd water	tot 1 liter

Opmerking 5: De samenstelling van gistextract-agar is:

Gistextract	3 g
Pepton	5 g
Agar	12 g
Gedistilleerd water	tot 1 liter

BIJLAGE IV

KENNISGEVING

Tijdelimieten voor omzetting in nationale wetgeving en voor toepassing

Richtlijn 80/778/EEG Omzetting 17 juli 1982 Toepassing 17 juli 1985 Alle Lid-Staten met uitzondering van Spanje, Portugal en de nieuwe deelstaten van Duitsland	Richtlijn 81/858/EEG (Aanpassing vanwege de toetreding van Griekenland)	Akte van toetreding van Spanje en Portugal Spanje: omzetting 1 januari 1986 toepassing 1 januari 1986 Portugal: omzetting 1 januari 1986 toepassing 1 januari 1989	Richtlijn 90/656/EEG voor de nieuwe deelstaten van Duitsland	Richtlijn 91/692/EEG
Artikel 1 tot en met 14			toepassing 31 december 1995	
Artikel 15	gewijzigd per 1 januari 1981	gewijzigd per 1 januari 1986		
Artikel 16				
Artikel 17				Artikel 17 bis toegevoegd
Artikel 18				
Artikel 19		gewijzigd	gewijzigd	
Artikel 20				
Artikel 21				

BIJLAGE V

TRANSPONERINGSTABEL

Deze richtlijn	Richtlijn 80/778/EEG
Artikel 1, lid 1	Artikel 1, lid 1
Artikel 1, lid 2	—
Artikel 2, lid 1, punten a), b) en c)	Artikel 2
Artikel 2, lid 2	—
Artikel 3, punten a) en b)	Artikel 4, lid 1
Artikel 3, punten c) en d)	—
Artikel 4, lid 1	Artikel 7, lid 6
Artikel 4, lid 2	—
Artikel 5	—
Artikel 6, lid 1	Artikel 7, lid 1
Artikel 6, lid 2, eerste zin	Artikel 7, lid 3
Artikel 6, lid 2, tweede zin	—
Artikel 6, lid 3	Artikel 16
Artikel 6, lid 4	—
Artikel 6, lid 5	—
Artikel 6, lid 6	—
Artikel 7, lid 1	Artikel 12, lid 2
Artikel 7, lid 2	—
Artikel 7, lid 3	—
Artikel 8, lid 1	Artikel 12, lid 1
Artikel 8, lid 2	—
Artikel 8, lid 3	Artikel 12, lid 3
Artikel 8, lid 4	—
Artikel 8, lid 5	Artikel 12, lid 5
Artikel 8, lid 6	—
Artikel 9	—
Artikel 10, lid 1	Artikel 9, lid 1, en artikel 10, lid 1
Artikel 10, lid 2 t/m lid 5	—

Deze richtlijn	Richtlijn 80/778/EEG
Artikel 10, lid 6	Artikel 9, lid 2, en artikel 10, lid 3
Artikel 10, lid 7	—
Artikel 11, lid 1	Artikel 8
Artikel 12	Artikel 11
Artikel 13, lid 1	—
Artikel 13, lid 2	Artikel 4, lid 2
Artikel 14	Artikel 13
Artikel 15, eerste alinea	Artikel 14
Artikel 15, tweede alinea	Artikel 15
Artikel 15, derde alinea	Artikel 15, lid 3, punten a), b) en c)
Artikel 16, lid 1	—
Artikel 16, lid 2 t/m lid 5	Artikel 17 bis (toegevoegd door middel van Richtlijn 91/692/EEG)
Artikel 17	Artikel 19
Artikel 18	Artikel 20
Artikel 19	—
Artikel 20	Artikel 18
Artikel 21	—
Artikel 22	Artikel 21